
Karolinum se po roce opět stalo místem oslav archeologie a nadšení z objevování

Karolinum se po roce opět stalo místem oslav archeologie a nadšení z objevování

Třetí sobotu v říjnu se archeologické organizace napříč celým světem „scházejí“ při prezentaci archeologických programů u příležitosti Mezinárodního dne archeologie. V Praze je tradičním organizátorem Filozofická fakulta UK. V České republice se slavilo počtvrté, ve světě posedmé.

Mezinárodní den archeologie (MDA) dává každému šanci poodhalit taje života v pravěku či egyptském a evropském starověku. Proto se v sobotu 21. října ve dvoře pražského Karolina mohl opět po roce z každého návštěvníka stát archeolog, antropolog, paleontolog, geochemik či geolog. Podle docenta Miroslava Popelky z [Ústavu pro archeologii Filozofické fakulty Univerzity Karlovy](#) je tento typ prezentace rukou podanou laické veřejnosti, aby tomuto vědnímu oboru lépe, nebo vlastně vůbec porozuměla: „Archeologie je atraktivní, přitažlivá a dobrodružná, ale veřejnost se zmiřuje v řadě omylů a někdy i bludů, které se kolem ní dlouhá desetiletí tradují, čemuž neoblomně pomáhají i základní a střední školy. Nic jí to ale na přitažlivost neubírá. Setkávání tohoto druhu nám dává možnost některé konkrétní nepravdy uvádět na pravou míru.“

Archeologie je všude kolem nás! V sobotu byla navíc na sedmi desítkách míst po celém Česku díky MDA slavnostnější než jindy. Pražská filozofická fakulta lákala na společný pestrý program jedenácti významných archeologických institucí. V něm si přichozí mohli vyzkoušet třeba práci archeologa v terénu, výrobu odlišku antického nálezu, výrobu šperku a přeslenů nebo pravěké sošky, ražbu keltských mincí, drcení obilí na drtidle či v kamenném mlýnku, případně ochutnat neolitické speciality.

Bonbonkem akce se stala oslava čtyřicetin. Právě tolik let totiž letos uběhlo od uvedení filmové trilogie s pravěkou tematikou – *Na veliké řece*, *Osada Havranů* a *Volání rodu*, inspirovaných knihami Eduarda Štorcha – do kin. Snímky se točily téměř dva roky ve všech ročních obdobích i v takových lokacích, jako byly lužní lesy plné žiznivých komárů, a mezi filmaři se jim proto neřeklo jinak než Tarzan chudých. Doc. Popelka je přesvědčen, že se filmům nedalo téměř nic vyčíst: „Herce si vychutnávám a představuji si, že takto nějak to muselo být.“ Jsou hodnotné i proto, že tvůrci měli odborného poradce v osobě významného českého archeologa a popularizátora vědy dr. Karla Sklenáře.

Letošním hostem MDA byl Jiří Bartoška, v trilogii lovec Sokolí oko. Při živé besedě zavzpomínal na natáčení a mimo jiné prozradil: „My dva s Ludvíkem Hradilkem (ve filmu sirotek Havranpírko) jsme jediní neonemocnění, a to se točilo i v závějích a v minulosti patnácti stupních! Zatímco štáb měl na sobě kožichy, které zbyly po natáčení válečného filmu *Sokolovo*, my jsme se stali otužilci, protože jsme chodili pouze v kožesinových sukních. Ani jsme je nemohli mít srstí k tělu...“ Ovšem ještě minimálně jednu spojitost s archeologií Jiří Bartoška má a tou je jeho manželka Adéla, překvapivě archeoložka: „Když jsem tyto filmy točil, teprve jsme spolu chodili, ona kopala a já za ní jezdil. Nabyl jsem dojmu, že by se hodila i na kopání kolem našeho společného domu. Bohužel tam nic vzácného nevykopala, i když zlí jazykové tvrdí, že si vykopala mě... Neznám ideálnější vztah, než když partneři mají rozdílná zaměstnání,“ dodává herec, který na dotaz, jaké jméno by nejspíše dostal v období neolitu, odpověděl – Ten, který vidí čelem (tuto přezdívku Jiřímu Bartoškovu dala Halina Pawłowska v dobách, kdy si „odkládal“ brýle na čelo).

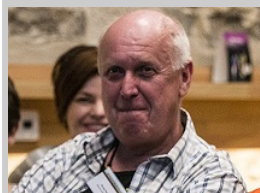
Čechy archeologie enormně zajímá

Vedle ČR se Mezinárodní den archeologie slavil též v Belize, Kanadě, Kolumbii, na Kypru, v Ekvádoru, Gruzii, Německu, Řecku, Íránu, Iráku, Itálii, Kosovu, Malajsii, na Maltě, v Myanmaru, Nizozemsku, Peru, Polsku, Portugalsku, Rusku, Slovensku, Slovinsku, Španělsku a USA. Česko se od dob, kdy se k oslavám archeologie připojilo, může pochlubit vždy druhou nejvyšší návštěvností, hned za USA. Třeba loni bylo na tuzemských oslavách MDA více lidí než na podobných akcích v celé Evropě dohromady. „Pro mě jsou tato setkání s laickou veřejností to nejdůležitější. Lidé vidí, že nejsem vědec, který dokáže jenom sedět u počítače, dělat vědu a psát knížky. Je nádherné, že lidé přijdou na program a stráví zde se svými dětmi část dne,“ vyznává se doc. Popelka.

Pozn.: Tímto by mohla zpráva o MDA skončit. Ale já se nemohla našeho předního odborníka na pravěkou a středověkou archeologii nezeptat na oblíbené hrdiny filmů, kterým se mnozí z nás toužili přiblížit... Jak tedy vyjdou z hodnocení doc. Popelkou filmy o Indianu Jonesovi nebo Cesta do pravěku?

„Snímky o Indianu Jonesovi, z kterých jsem mimochodem programově nikdy neviděl ani minutu, moc archeologii nepomáhají. Vytvářejí jen neotřesitelnou představu o jedinečné podobě člověka-archeologa. *Cesta do pravěku* je mistrovské filmové dílo, to si naopak nenechám nikdy ujít, jenže... Klasická scéna: hoši na loďce uprostřed řeky, jezera, sledují souboj stegosaura a tyranosaura, kteří vůbec nepatří do pravěku, ale do mnohem starších dob. Dinosauři končí

někdy před šedesáti miliony let a první lidé se objevují v horizontu dvou až tří milionů let. Nezbyvá nám než vyhledávat setkání s veřejností všech věkových kategorií; čím dříve děti zjistí, že dinosauři a lidé se nikdy nemohli potkat, tím lépe. Musíme se pokusit změnit režim přípravy budoucích učitelů na pedagogických fakultách tak, aby jim o pravěku nevykládal nikdo jiný než školený archeolog, aby příslušné partie učebnic dějepisu psali také pouze archeologové. Aby...“ Zkrátka námětů na zlepšování stavu vědění je podle doc. Popelky více než dost. Pokračovat v pořádání Mezinárodního dne archeologie mezi ně jistě patří!

Doc. PhDr. Miroslav Popelka, CSc. vystudoval prehistorii na FF UK. Po studiu pracoval ve Středočeském muzeu v Roztokách u Prahy, od roku 1982 působí na FF UK, kde se stal ředitelem Ústavu pro archeologii. Jeho specializací je neolitizace českých zemí ve středoevropském kontextu, kamenná štípaná industrie.

Je významným popularizátorem archeologie, zástupce ředitele Ústavu pro pravěk a ranou dobu dějinnou, člen Praehistorica et Protohistorica, o. p. s. a člen U.P.I.K.O.D. (organizace pro výzkum, ochranu a prezentaci kulturních památek se sídlem v Zagrebu), její tajemník a zástupce pro střední Evropu.